

[K.M. Peyton Christina-sarja](#)

31.01.2008 - 17:22

Ostin kirjaston poistomyynnistä ennen joulua **K.M. Peytonin** Christina -sarjan (Flambards). Sarjan ensimmäinen osa kertoo 12-vuotiaasta Christinasta, joka lähetetään asumaan enon ja serkkupoikien luokse maalle, Flambardsin kartanoon. Eno Russell on vanha, rampa ja tunteeton juoppo, joka ei osaa puhua muusta kuin hevosista ja ketun metsästyksestä. Nuorempi serkku William on 13-vuotias poika, joka vihaa hevosia, ja on kiinnostunut vain lentämisestä. Eno Russell melkein vihaa poikaa, koska ei ymmärrä tämän erilaisuutta, ja koska näkee tässä oman epäonnistumisensa. Vanhempi serkku Mark on se "täydellinen poika", joka on kiinnostunut hevosista ja maaseudun perinteisestä kartanoherran elämästä.

Olin hämmentynyt kaikesta siitä voimasta, joka kirjan sivuilta tuli vastaan. Olen viimeksi lukenut sarjan noin 15 vuotta sitten, ja siitä on jäänyt voimakas kaiku mieleen, mutta en muistanut kuinka voimakkaalta teksti lukuhetkellä tuntui, ennen kuin joululomalla luin sarjan uudestaan. Terävän yhteiskuntakritiikin määrä suorastaan vyöryi kirjan sivuilta, samoin tietynlainen feministinen näkökulma, jos Christinan aikuiseksi varttuminen ja omilla aivoilla ajattelemaan opettelu voidaan sellaisena nähdä. Emansipaationa varmasti jossakin määrin.

Sarjassa on neljä osaa, joissa kaikissa seurataan Christinan vaiheita tämän aikuistumisen myötä. Koska en halua tehdä juonipaljastuksia vaan säästää löytämisen ilon lukijalle itselleen, en paneudu sarjan tapahtumiin sen yksityiskohtaisemmin tässä.

Yleisellä tasolla tekee mieli todeta, että kirjasarja on erittäin mielenkiintoinen kuvaus lapsuudesta, nuoruudesta ja aikuiseksi kasvamisesta etenkin 1900-luvun alkua silmällä pitäen. Samoin tekisi melkein mieli yleistää, että eiköhän monet niistä tuntemuksista, jotka kirjan sivuilta tulevat vastaan nuorten henkilöhahmojen muassa, päde myös nykypäivän nuorison elämään. Vaikka en itse enää varsinaisesti nuorisoon kuulu (kolkyt ja risat), tunnistin Christinan hahmosta monia hämmennyksen tunteita, joita muistan nuorempana kokeneeni.

"Mistä minä voin tietää? Miten voi tietää asioita kun kukaan ei selitä?" hän itki Drummerille haudaten kasvonsa sen korpinmustaan harjaan. Koko maailmassa ei ollut olemassa Christinalle ketään tuolla hetkellä, kun hän seiso siinä, Drummerin lämmössä, tajuten hirvittävän tietämättömyytensä. Poikien hymyt... vanhan Fowlerin tyytyväisyys... vieläpä William... kaikkien noiden ihmisten joukossa ei ollut ketään, ei yhtä ainutta jonka kanssa hän olisi voinut jutella, joka olisi ymmärtänyt että hän oli ihan yksin, aivan kuin pilkkopimeässä häkissä." (Christina kartanon varjoissa, s. 174)

Drummer, johon tekstissä viitataan, on yksi Flambardsin hevosista.

Sarjassa tulee esille paljon muitakin asioita, kuin aikuiseksi kasvamiseen liittyviä asioita. 1900-luvun alun brittiläisen yhteiskunnan kuvaus on kiehtovaa, yhteiskunnan jossa luokkajako on erittäin voimissaan. Yhteiskuntaluokkien kuvaus tulee Christinan hahmon kautta hyvin esille siinä mielessä, että etenkin sarjan ensimmäisessä osassa Christinan ymmärtämättömyyden ja tietämättömyyden kautta kuvataan konkreettisesti sitä, mitä eri yhteiskuntaluokkiin kuulumisen tarkoittaa, ja kuinka vaikea noita luokkarajoja on ylittää. Monet kirjan henkilöhahmoista, sekä työväenluokkaan kuuluvat että yläluokkaan kuuluvat, eivät millään muotoa halua ylittää tai murtaa noita rajoja, ja pitävät rajojen murtamista erittäin sopimattomana käytöksenä. Kirjasta toiseen siirryttäessä osoittautuu, että tällainen ajattelu on maalla eläville ja asuville erittäin tyypillistä, mutta 1900-luvun kaupunkilaiselämässä luokka-ajattelu alkaa jo pikku hiljaa siirtyä taka-alalle.

Yhteiskunnan muuttuminen ja kehittyminen on toinen asia, jota sarjassa kuvataan konkreettisesti esimerkiksi Willin lentokoneharrastuksen kautta, ja myöhemmin autojen tulon myötä. Sarjassa käsitellään myös ensimmäisen maailmansodan aikaa, ja kaikkia niitä muutoksia, joita sota toi tullessaan: moderniin aikaan siirtymisen ensi askeleita mm. teknisen kehityksen myötä, mutta myös yhteiskuntarakenteisiin liittyvän muutoksen myötä, etenkin luokkajakojen alkavan murtumisen kautta.

Kaikkein eniten pidin siitä, mistä muistan pitäneeni jo joskus 15 vuotta sitten: K.M. Peyton ei kaunistele asioita eikä ns. silittle lukijaa päähän: elämä on raadollista, ja sille me emme voi mitään. Asioita tapahtuu, niin hyviä kuin pahojakin, ja niin se vain menee. Jos ihmisellä on voimaa, hän jaksaa eteenpäin, joskus vain päivä kerrallaan, ja joskus ehkä vähän pidemmän aikavälin käsittävällä ajattelulla, mutta joka tapauksessa elämä jatkuu, tapahtui mitä tapahtui.

Christina-sarja on erinomainen ajankuva 1900-luvun alusta, mutta myös erinomainen ikkuna ihmisyyteen nuoren yläluokkaisen naisen näkökulmasta kuvattuna. Realismi on avainsana tämän sarjan kohdalla, niin hyvässä kuin pahassakin.